

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Симеон Владимиров Тасев

на дисертационен труд на тема: „Договор за извършване на услуга“

на Константин Стойчев Белев

докторант към катедра „Частноправни науки“ при Юридическия факултет на Университета за национално и световно стопанство, гр. София – за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.6 Право, специалност „Гражданско и семейно право“.

Уважаеми членове на научното жури,

I. Описание на съдържанието на дисертационния труд

1. Дисертационният труд е с обем от 327 страници, в това число списък на използваните библиографски източници от 11 страници, списък на използваните съкращения от 2 страници и декларация за оригиналност на дисертацията в обем 1 страница. Изследването включва 606 бележки под линия. Дисертационният труд включва съдържание, списък на използваните съкращения, увод, изложение, заключение и библиография. Предложенията *de lege ferenda* са част от съдържанието на изследването. Изложението е обособено в пет глави, обозначени с римски цифри. Всяка глава е съставена от параграфи, които включват точки и подточки, означени с арабски цифри. Списъкът с използваната литература включва 113 заглавия от български източници и 21 заглавия от чуждестранна литература.

2. В представената работа подробно и задълбочено са изследвани въпросите, свързани със правната същност и съдържание на договора за извършване на услуга, както и неговото сключване, действие, изпълнение, последиците от неизпълнение и прекратяване. Значимостта на труда се предпоставя и от актуалността на разглежданата проблематика. Договорът за извършване на услуга не е регламентиран в общия граждански закон – Закона за задълженията и договорите, докато в специални закони и подзаконовни нормативни актове са уредени специални видове договори за услуги. Докторантът Константин Белев е направил подробен и задълбочен анализ на съдържанието на договора за услуга, като е извел неговите общи характерни особености. В труда са разгледани и анализирани дефинициите за услуга, уредбата на специалните видове договори за услуги и относимата съдебна практика.

II. Анализ на съдържанието на труда

В увода на дисертационния труд е обоснована актуалността на проблема. Подчертано е, че разглежданите въпроси имат не само теоретично, но и практическо значение. Посочени са използваните методи: исторически, формално-логически, сравнително-правен, индуктивен и дедуктивен.

Глава първа проследява историческото развитие на договора за извършване на услуга /ДИУ/ и неговата правна уредба. Параграф първи представя историческото развитие на договора за извършване на услуга и формите, в които това правно явление се е появило. В точка първа е разгледано възникването и развитието на договора за наем на работа в Античността и правото на древен Рим. В нея се застъпва тезата, че исторически предшественик на договора за „наем на работа“ в римското право е нексумът. В параграф втори от глава първа е разгледана правната уредба на договора за услуга при отменените и действащите към момента редакции на нормативни актове. Разгледана е правната уредба на ДИУ, както и на самите услуги според Правото на Европейския съюз, като примерно са посочени регламенти и директиви, които съдържат в наименованието си понятието „услуга“. Разгледана е сравнително-правната уредба на договора за услуга, като е представена уредбата на този договор в законодателството на Германия, Русия и Австрия. В параграф трети от глава първа е дадена примерна класификация на видовете ДИУ според различни критерии, като в параграф четвърти е изведена правната характеристика на договора за услуга.

Втората глава на дисертационния труд е посветена на елементите от същественото съдържание на ДИУ, които са неговия предмет и възнаграждение. Параграф първи от глава втора е озаглавен „Понятие за предмет на договора за услуга“. В него са представени вижданията в доктрината за услугата като понятие. Посочено е, че понятието е една от абстрактните форми на мислен, което се характеризира със съдържание и обем. Съставна част от съдържанието на понятието услуга са тези признаци, които се съдържат в трите дефиниции за услуга. Това са дефинициите за услуга съгласно Закона за дейностите по предоставяне на услуги /ЗДПУ/, Закона за данък върху добавената стойност /ЗДДС/ и Закона за защита на потребителите /ЗЗП/.

Параграф втори от глава втора е озаглавен „Вътрешна и външна страна на понятието услуга“. Елементите от вътрешната страна на понятието услуга се установяват след анализ на дефиницията по Закона за защита на потребителите, докато елементите от нейната външна страна се разкриват след анализ на разпоредбите по ЗЗП, ЗДПУ и ЗДДС. В точка 2 от параграф втори са разгледани елементите на вътрешната страна на понятието услуга, които са обективни и субективни. Обективните елементи от вътрешната страна на услугата като понятие са следните: „*материална или интелектуална дейност*“, която „*се извършва по независим начин*“ и е „*предназначена за друго лице*“. Извършено сравнение между договора за услуга от договорите за изработка, поръчка и трудовия договор, като са изведени критерии за тяхното разграничаване по между им. В точка трета от параграф втори е обърнато внимание на външната страна на услугата. Това е нейната обществена природа, формата, в която съществува услугата и с която се индивидуализира и отграничава от другите явления. Третият обективен елемент от външната страна на услугата, разгледан в точка трета е

стойността на услугата. Той се извежда след анализ на разпоредбата на чл. 8, ал. 1 от Закона за данък върху добавената стойност /ЗДДС/, съгласно която: „услуга по смисъла на този закон е всичко, което има стойност и е различно от стока, от парите в обращение и от чуждестранната валута, използвани като платежно средство”. В параграф трети от глава втора е разгледан вторият елемент от същественото съдържание на договора за услуга, а именно възнаграждението. Посочено е, че възнаграждението е еквивалентът на извършената услуга и материален израз на нейната стойност. С оглед на това е споменато, че в законодателствата на Германия, Австрия и Русия, договорът за услуга е уреден като по принцип възмезден договор.

Глава трета е посветена на сключването, действието и изпълнението на договора за услуга. В параграф първи са разгледани правните принципи, от които се ръководят страните при сключване на договора за услуга. В параграф втори от глава трета е разгледано сключването на договора за услуга. съобразно общите правила по чл. 13 и следващите от ЗЗД за сключване на договорите, които намират приложение и за договора за услуга. Споменати са и особените процедури, по реда на които се сключват специални видове договори за услуги. В тази глава са разгледани изискванията, на които следва да отговарят страните по договора за услуга, както и кои са страните по договора за услуга. Обърнато е внимание на действието на договора за извършване на услуга, както и на неговото изпълнение.

Глава четвърта е посветена на неизпълнението на договора за услуга и неговото прекратяване. Първи параграф на глава четвърта разглежда същността на неизпълнението, формите и видовете неизпълнение. В него са представени формите на неизпълнение на задълженията на всяка една страна по договора за услуга. Параграф втори от глава четвърта е посветен на виновното неизпълнение на задълженията на страните по договора за услуга и правните последици, които възникват в тази връзка. В точка четвърта от този параграф са представени правните средства за защита. Същите са класифицирани в зависимост от това дали изпълнението е още възможно или съществува пречка за неговото изпълнение.

Глава пета е посветена на специалните видове договори за услуги, които са регламентирани от разпоредбите на специални закони. В параграф първи от глава пета е направена обща характеристика на специалните видове договори за услуги, както и са изведени определени критерии за тяхната класификацията. Техните особености са обобщени в точка първа на параграф първи, като е посочено, че при тези услуги, наред с общите и основни елементи, които притежава всяка една услуга, законодателят е предвидил и допълнителни елементи, които формират нов вид услуга, насочена към своята специална цел – да бъде задоволена специална по вид обществена потребност. Допълнителните признаци, установени в закона, които характеризират тези специални услуги, отразяват тяхното естеството съобразно потребностите, които са предназначени да задоволят и правното качество на страните от които и в чиято полза тези услуги се извършват. В тази глава е изведена класификация на специалните видове договори за услуги, които са регламентирани в българското законодателство.

III. Приносни моменти в дисертационния труд

Основните приноси моменти са следните:

1. Това е първото монографично изследване, посветено на правната същност на договора за извършване на услуга.
2. В дисертационния труд е подробно изяснена правната същност и съдържание на договора за услуга, която е съобразена с установените в закона легални дефиниции и правната уредба на специалните видове договори за услуги.

IV. Бележки и препоръки

1. Не е прието предложението de lege ferenda да се извеждат като конкретни проекто-разпоредби на бъдеща правна уредба с членове и алинеи, а като предложения в отделни точки.
2. При евентуално публикуване на дисертационния труд като монография е препоръчително същият да бъде допълнително обогатен със съдебна практика.

V. Заключение

Направените бележки и препоръки не се отразяват на общата положителна оценка на труда. С оглед на това, убедено считам, че са изпълнени изискванията на ЗРАСРБ и правилника за неговото прилагане. Представеният дисертационен труд съдържа научни и научно-приложими резултати, които представляват принос в гражданскоправната наука, поради което предлагам на научното жури да присъди на Константин Стойчев Белев образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност 3.6. „Право“, специалност „Гражданско и семейно право“.

София,
Декември 2019 г.

Член на научното жури:.....
/проф. д-р Симеон
Тасев/